

สรุปประเด็นให้สัมภาษณ์ของ
ศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ฌ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย เรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมตามร่างรัฐธรรมนูญ ตอน ๒”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
วันจันทร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ในตอนที่ ๒ นี้ขออธิบายถึงแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและแนวทางการทำให้ไปสู่เป้าหมายตามที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้วางแนวทางไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้วางไว้ ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ เป็นการวางแนวทางภาพกว้างเรื่องหลักๆ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมาย และกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินให้รัฐต้องมีหน้าที่ทำตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนด ทั้งนี้รัฐสามารถดำเนินการตามแนวทางที่วางไว้ได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีในขณะนั้น

ชั้นที่ ๒ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ เป็นการลงลึกในทางปฏิบัติส่วนที่รัฐต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญบัญญัติ เช่น รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เป็นต้น ในชั้นนี้จะเป็นการบังคับในเชิงหน้าที่ของรัฐที่ต้องทำให้เกิดขึ้น หากรัฐไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติเป็นสิทธิของประชาชน และชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้

ชั้นที่ ๓ บทเฉพาะกาล ในมาตรา ๒๗๘ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวัน (๘ เดือน) นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพ้นจากตำแหน่ง โดยมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ตามร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงรัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อนนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ที่ผ่านมาปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยมีหลายปัญหา เช่น การเข้าถึงทรัพยากรคนที่มีฐานะยากจนจะได้รับโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรน้อยกว่าคนที่มีฐานะร่ำรวย ประกอบกับสังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ทำให้เกิดปัญหาการย่อหย่อนในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการทำไม่ถูกต้องไม่โปร่งใส ที่ผ่านมามีกฎหมายคุ้มครองผู้ด้อยโอกาส แต่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดไว้แล้ว นอกจากนี้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังได้กำหนดให้รัฐต้องเปิดพื้นที่กิจกรรมสาธารณะ คือพื้นที่ที่ให้คนต่างฐานะต่างความคิดได้มีโอกาสพูดคุยสื่อสารกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ส่วนเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำด้านอำนาจทางการเมือง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้วางกลไกไว้ เช่น การเลือกตั้ง กำหนดให้ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว เลือกทั้งตัวบุคคล พรรคการเมือง และผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเชื่อว่าเป็นการเคารพเสียงทุกคนว่าเท่ากัน ระบบการเลือกตั้งแบบนี้จะทำให้พรรคการเมืองขนาดเล็กมีโอกาสทางการเมืองมากขึ้นไม่จำกัดเฉพาะพรรคการเมืองขนาดใหญ่

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
ประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ